

KARTA EWIDENCYJNA ZABYTKU NIEMUCHOMEGO NIEWPISANEGO DO REJESTRU ZABYTKÓW

1. Nazwa

HISTORYCZNY UKŁAD RURALISTYCZNY

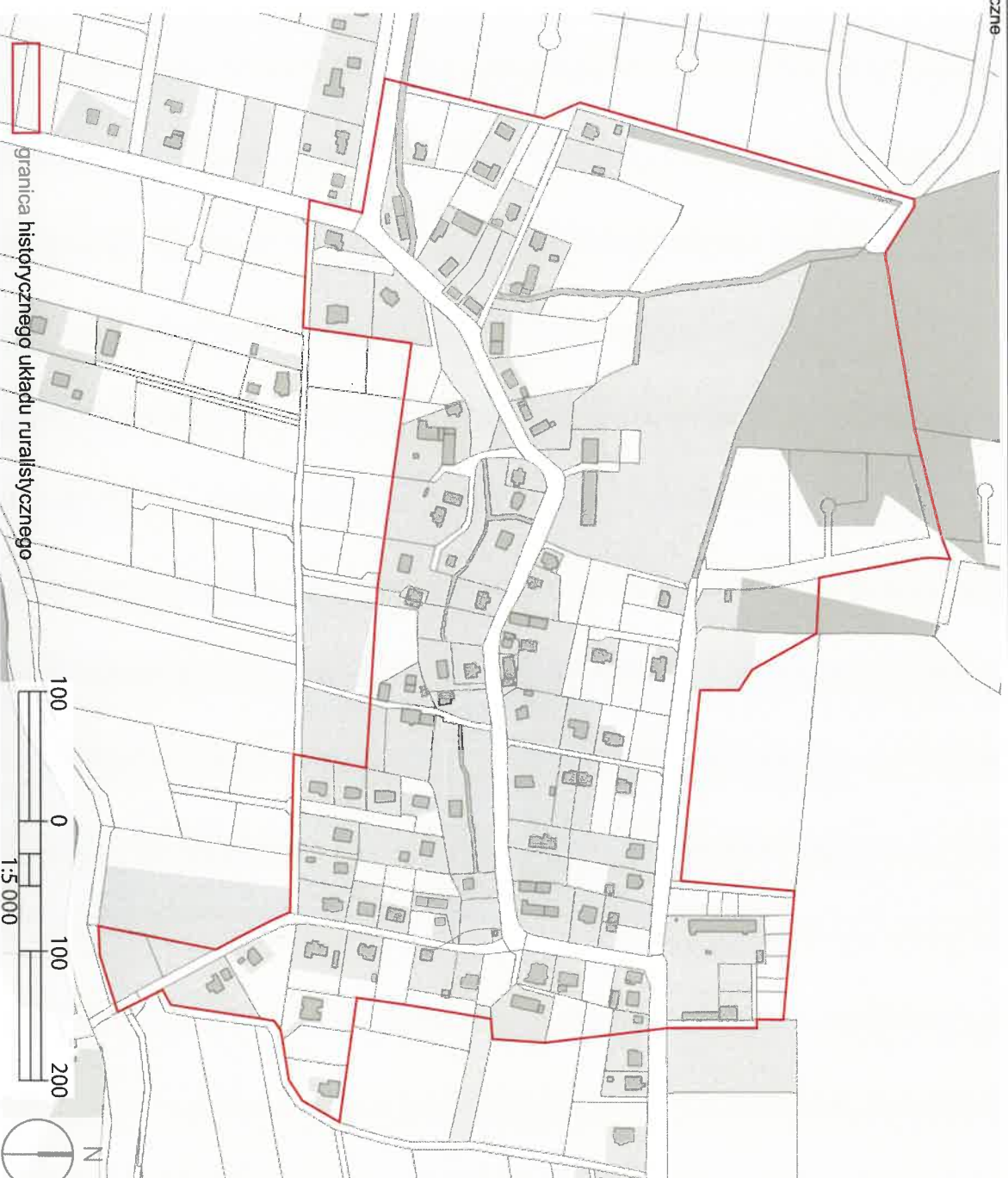
2. Czas powstania

1204 r.; XIX w.

3. Miejscowość

PANÍOWICE

9. Materiały graficzne

4. Adres (ulica, nr posesji)

OBSZAR WSI

5. Przynależność administracyjna

Województwo dolnośląskie

Powiat trzebnicki

Gmina Oborniki Śląskie

6. Współrzędne geograficzne

51°12'45"N 16°56'27"E

7. Użytkowanie obecne

MIESZKALNE, ROLNICZE

8. Stan zachowania

2

10. Istniejące zagrożenia, najpilniejsze postulaty konserwatorskie

Nazwa wsi:

1204 r. Banovic, 1322 r. Pannwitz, 1370 r. Banewicz, 1427 r. Banewitz, od roku 1945 Pannwitz

Historia wsi:

Pierwsze wzmianki o wsi pochodzą z 1204 r. W 1370 r. właściciel wsi, rycerz Conradus de Persnitz funduje kaplicę, brak dalszych wzmianek na jej temat. Wiadomo, że w 1353 r. na terenie wsi działał młyn wodny. W 1743 r. właścicielem zostaje generał von Haugwitz, następnie w 1750 r. baron Haugwitz, w 1783 r. kolejny z rodu. W tym czasie majątek mieści siedzibę dworską, wzniesioną na miejscu poprzedniego dworu, szkoła ewangelicka, 2 folwarki i młyn wodny, wieś zamieszkuje 219 osób, w tym 22 zagrodników. Ewangeliicy należeli do kościoła w Psarach, a katolicy do kościoła w Szewcach. Właścicielem dóbr jest Hans von Borschnitz. Przed 1824 r. przebudowany został II folwark, z zabudową w czworobok. Folwarki połączono aleją, a po północnej stronie pałacu założono park o cechach naturalistycznych, odgrodzony ciekim wodnym na północy i drogą od zachodu. Wieś kształtowała się równoległe do drogi przebiegającej przez folwarki. W 1845 r. właścicielem jest baron von Richthofen, we wsi odnotowano 29 domów, a liczba mieszkańców wzrosła do 241. Majątek powiększył się o gorzelnię, browar, cegielnię i 4 zakłady rzemieślnicze. W 1887 r. następują zmiany przestrzenne na obszarze folwarków. W 1891 r. właścicielami jest ród Bochoitz-Assenburg. W 1902 i 1926 w księgach adresowych wciąż wymieniano się Assenburgów z Panowic jako właścicieli dóbr rycerskich, W 1930 r. majątek liczy 551 ha, w tym 150 ha pól uprawnych, 75 ha łąk, 140 ha pastwisk, 15 ha wód, 155 ha lasu, 16ha powierzchni dworskiej.

Założenie pałacowo-parkowe

Zespół składa się dodatkowo z folwarku I oraz zabudowaniami od południa, stanowiącymi folwark II. W I poł. XIX w. oba założenia połączono aleją w układzie północ-południe, przekształconą w 1887 r. Na północ od zabudowy i pałacu założony park pałacowy, naturalnie przechodzący w las. Folwark I powstał na rzucie litery „L”, do którego od wschodu prowadziła aleja lipowo-kasztanowcowa., będąca przedłużeniem drogi z Szewc, teren rolniczy oddzielała od parku fosa. Folwark II stanowił zabudowę na rzucie czworoboku bez zamkniętych naroży.

Stanowiska AZP:

Brak zlokalizowanych stanowisk na obszarze wsi.

Postulaty:

ochrona obszaru parku, zachowanie i rewitalizacja historycznego układu przestrzennego wsi o ulicowym charakterze, wskazanie sytuowania nowych obiektów szczytem lub kalenicą do osi drogi lub jako uzupełnienie zabudowy zagrodowej, zakaz wprowadzania zabudowy w 2. Linii, ochrona historycznych nasadzeń w pobliżu zespołu folwarcznego, w przypadku inwestycji na obszarze folwarku wprowadzanie zabudowy z uwzględnieniem historycznej linii zabudowy lub po obrysie budynków nieistniejących, wymóg stosowania tradycyjnych form, materiałów, dyspozycji elementów zewnętrznych na elewacjach itp.,

Istniejące zagrożenia:

degradacja obszaru parkowego i folwarcznego, prowadzenie współczesnej zabudowy nieuwzględniającej związków przestrzennych; rozbitorka i przekształcanie obiektów historycznych, lokalizacja obiektów w obszarach historycznie wolnych od zabudowy, podział i przekształcanie obszaru folwarku, wykorzystywanie niezgodnych z tradycją form i materiałów przy remontach i przebudowach obiektów

Źródła:

Wytyczne konserwatorskie do planu ogólnego zagospodarowania przestrzennego Gminy Oborniki Śląskie, praca pod kierownictwem arch. Katarzyny Hawrylak-Brzezowskiej, Wrocław, 1994 r.

B. Czechowicz, A. Dobrzyński, Inwentaryzacja krajoznawcza województwa wrocławskiego, Zeszyt 18 Miasto i Gmina

Oborniki Śląskie, Wrocław 1994

Karta białą zespołu pałacowo-parkowego z folwarkiem w Paniowicach, autorstwa Katarzyny Maciejowskiej-Bujak,

Wrocław 1997 r.

Zimmermann F.A., Beiträge zur Beschreibung von Schlesien. Brieg 1785, 4. Bd. S. 373

Knje J. G., Alphabetisch-statistisch-topographische Uebersicht der Dörfer, Flecken, Städte und andern Orte der Königl.

Preuss. Provinz Schlesien, Breslau 1845

11. Adnotacje o inspekcjach, informacje o zmianach (daty, imiona i nazwiska wypełniających)

12. Opracowanie karty ewidencyjnej (autor, data i podpis)

30
Październik 2022 r.

Marta Koralyk